

A Somogyi-könyvtár polcairól

A kamara első évi jelentése

Lebilincselő adatgazdagsága mellett korfestő olvasmányként is szolgál a szegedi iparkamara első évéről szóló jelentés. Az 1891-es esztendő mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi mutatóinak sorában olyan érdekességeket is találunk, mint a selyemhernyó-tenyésztés, vagy a „fegyencz- és rabipar” termelési sajátosságai.

„Nagyméltóságú Bellusi Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter úrnak” ajánlotta első évi, 1891-ről szóló jelentését a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara, amely az ugyancsak szegedi Bába Sándor nyomdájából került ki. Az első első fejezet részletesen taglalja a benyújtott és elfogadott indítványok tartalmát, a javaslatok megvitatását. Közli a bel- és kültagok névsorát is.

Az „Östermelés” című fejezet még részletes időjárási adatokkal is szolgál, a szegedi meteorológiai állomás „észleletei” alapján. Áttekinthetjük a Szegedtől Szabadkán, Zomboron, Újvidéken, Ó-Becsén, Apatinon át Topolyáig terjedő terület tizenhét nagyobb városának népességi mutatóit, polgári és katonai fölosztásban. Továbblapozva megtudjuk, hogy Szegeden a nők éppen fele-, a gyerekmunkások pedig harmadannyi napszámot kaptak, mint a férfiak.

Az „egészségügyi viszonyok” fejezet hangsúlyosan tárgyalja a trachoma elleni küzdelem szegedi eredményeit. A „ragályos, és erélyes gyógykezelés híjján teljes vakságot okozó egyiptomi szembetegség valóságos egyiptomi csapássá növi ki magát” – olvashatjuk. Képet kapunk a Szeged belterületén működő nyolc ártézi kút óránkénti „vízbőségéről”, a fúratási költségekről és a víz összetételéről.

A szokásos mezőgazdasági adatok táblázatai közt üdítő színfolt a selyemiparról szóló fejezet. A kamara arra biztat, hogy a selyemhernyók táplálásához szükséges eperfa „kimeríthetetlen mennyiségben szaporíttassék.”

A kiadott iparendélyek jegyzéke négy oldalon át sorolja, miféle iparágak művelői kértek működésükhöz kamarai jóváhagyást. A közismert mesterségek

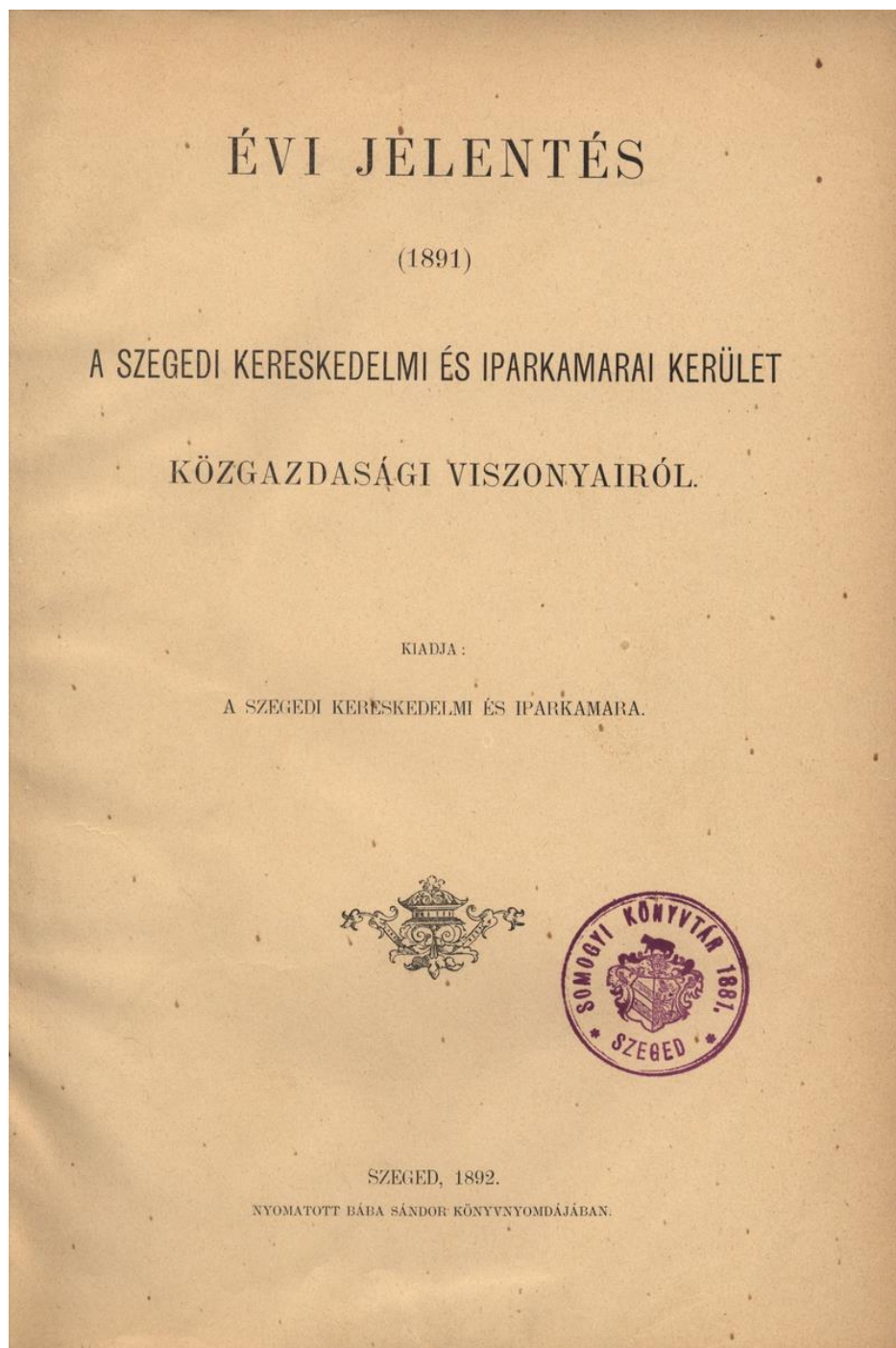

művelőin kívül szerepel köztük aranyozó, béltisztító, „gipsz-öntő”, házaló, kendergerebenező, képfaragó, lőporkereskedő és zsibárus is.

Külön fejezet foglalkozik a „fegyencz- és rabipar” és a kézműipar közt feszülő érdekellentéttel. A „fegyházak és börtönök immár nemcsak a rabok hasznos foglalkoztatását tartják szem előtt, hanem néhol rendszeres és végzetes versenyre szállanak a kézműiparosokkal, és megrendelések elfogadása által valóságosan a nyílt piacon győzik le azt az ipart, melynek adójából a többek közt a börtönök is főtartatnak.”

Az „Élelmezési ipar” című fejezet pedig többek között arra is kitér, hogy „a kávé mérés a közpiacokon is nagy elterjedést vesz a kerületben, és ez főleg azért örvendetes, mert a népnek egy bizonyos elemét lassankint teljesen elvonja a pálinka-ivástól.”

Nyilas Péter

(A Somogyi-könyvtár gyűjteményéből)